

*Parlament České republiky*  
**POSLANECKÁ SNĚMOVNA**  
2006

*4. volební období*

---

1005/7

**Stanovisko**

prezidenta republiky,

jímž vrátil Poslanecké sněmovně zákon o nemocenském pojištění

# Prezident republiky

V Praze dne 31. března 2006

Č.j.: KPR 3471/2006

Vážený pane předsedo,

využívám své pravomoci dané čl. 50 Ústavy České republiky a vracím Poslanecké sněmovně zákon o nemocenském pojištění ze dne 14. března 2006, jakož i zákon ze dne 14. března 2006, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o nemocenském pojištění.

Zákony mi byly postoupeny dne 17. března 2006.

Odůvodnění:

1) Zajištění zaměstnance v nemoci buď je veřejným statkem, a pak má být nemocenská placena z veřejných peněžních prostředků (které pro tento účel stát získává z obecných daní, případně ze specifické daně, která u nás dostala název nemocenské pojištění). Nebo je statkem soukromým, a pak si toto zajištění v nemoci musí platit zaměstnanec ze svého běžného příjmu (nebo ze svých úspor) a nebo se musí sám „nemocensky“ pojistit.

V České republice dosud neexistoval systém druhý, nýbrž systém první. O výhodách či nevýhodách toho či onoho systému je možno přinášet řadu argumentů, ale jde o systémy koncepčně logické.

Takový ale není návrh převést platbu nemocenské na zaměstnavatele. Ten je pokusem o vytvoření systému, který nemá žádné rozumné opodstatnění. Argumentem nemůže být, že ho používají některé jiné země. Není žádný důvod, aby nemocenskou platil zaměstnavatel, protože zaměstnavatel zodpovědnost za osobu zaměstnance jako celek nemůže mít. To by mohlo být opodstatněné pouze v systému, v němž zaměstnavatel vlastní zaměstnance, což z historie známe jen a jedině z éry otrokářství.

Pokus převádět platby tohoto typu na zaměstnavatele je snahou měnit náš socio-ekonomický systém ve směru korporativismu, a ten neodpovídá našemu ústavnímu pořádku.

2) Je-li finanční zajištění zaměstnance v nemoci a na něj navázaná platba nemocenské přiznána státem jako veřejný statek, pak je logické, že stát – úspěšně či neúspěšně – kontroluje, zda zaměstnanec nemocný je či není, resp. zda se v době nemoci skutečně léčí. Stát k tomu má či mít může adekvátní metody kontroly. Nic takového nemá a mít nemůže zaměstnavatel, a zákon mu žádné takové pravomoci ani nedává. Přestože by zaměstnavatel platil náhradu mzdy, neměl by možnost kontrolovat, zda je tato náhrada mzdy oprávněná. Proto jsou zcela chybné argumenty, že princip poskytování náhrady mzdy zaměstnavatelem představuje určitou formu zainteresovanosti zaměstnavatelů na pracovní neschopnosti svých zaměstnanců. Zaměstnavatel nemůže dělat nic zpětně, maximálně může něco dělat dopředu. A právě to je špatné.

3) Zaměstnavatel by byl tímto systémem motivován k takovému výběru zaměstnanců, který podle jeho názoru minimalizuje nemocnost. To znamená, že by docházelo k diskriminaci zaměstnanců podle věku či podle jakéhokoli jiného „sklonu k nemoci“. Tento zákon by tak zvyšoval nezaměstnanost a vedl by k diskriminaci zejména starších a zdravotně handicapovaných zaměstnanců.

4) Snížení pojistného, placeného zaměstnavatelem z 3,3 % na 1,4 %, znamená pro zaměstnavatele nespornou daňovou úlevu, ale úlevu s nejasným efektem. Pripustíme-li na okamžik, že jsou správné propočty vlády, že tím zaměstnavatelé jako celek získávají, neříká to vůbec nic o dopadech této změny na zaměstnavatele jednotlivé. Protože rozložení nemocnosti není – ve statistické terminologii – „normální“, lze oprávněně předpokládat, že dopady na jednotlivé firmy mohou být velmi tvrdé, až likvidační. Nemocnost není a nemůže být zcela rovnoměrně rozložena, a proto by tento zákon znamenal ohrožení zejména menších a středních firem, kde neplatí zákon velkých čísel (se kterými tvůrci zákona pravděpodobně počítají).

Ze všech těchto důvodů jsem přesvědčen, že je tento zákon omylem a že je nezbytné, aby se nad ním Poslanecká sněmovna znovu zamyslela.



Vážený pan  
**PhDr. Lubomír Zaorálek**  
předseda Poslanecké sněmovny  
Praha